

[Industriministeren]

industri tilpasset sig disse forhold, således at hovedvægten af dansk produktion nu ligger på områder, hvor disse forskelle er af mindre betydning.

Ser man på udviklingen i industriens time-løn i Danmark sammenholdt med udviklingen hos vore vigtigste samhandelspartnere, fremgår det, at lønstigningen i national valuta i Danmark, Norge og Sverige i gennemsnit for den seneste 4 års periode har ligget på samme niveau - 10-11 pct. årligt - at UKs lønstigninger har været noget større og Vesttysklands betydeligt mindre. I 1978 og i 1979 har imidlertid ud over den tyske også den svenske og norske lønstigningstakt ligget noget lavere end den danske, medens UKs lønstigninger har ligget højere.

Til disse lønudviklinger må ændringer i forholdet mellem de nationale valutaer tages i betragtning, og hertil kommer, at forskelle i produktivitsudviklingen kan øve en betydelig virkning på lønudgiften pr. produceret enhed, der jo er det helt afgørende for konkurrenceevnen. Jeg skal ikke her indlade mig på en endelig vurdering af udviklingen i lønomkostningerne pr. produceret enhed i dansk industri sammenlignet med andre industrilande. Det må tilkomme en senere, mere detaljeret industriredegørelse. For et par år siden viste undersøgelser betydelige produktivitsstigninger i dansk industri, men de sidste års udvikling tyder ikke på, at denne stærke produktivitsstigning helt har kunnet fastholdes. Jeg skal derfor indskrænke mig til at understrege, at lønstigninger, der ikke modsvares af produktivitsstigninger, kan indebære en omkostningsudvikling, der kan være farlig for produktion og beskæftigelse i de dele af industrien, hvor den prismæssige konkurrence er stærk. Det har da også været regeringens holdning at modvirke en sådan udvikling, og hertil kræves stor forståelse både fra de ansattes og fra virksomhedsledernes side.

Det høje danske renteniveau er ofte bragt ind i diskussionen om dansk erhvervs forhold og fortjener derfor en nærmere omtale.

I 1978 havde industrivirksomheder med mere end 20 ansatte tilsammen en renteudgift på 3 mia kr., men samtidig renteindtægter på 1,7 mia kr., altså en nettoudgift på 1,3 mia kr., svarende til 2,6 pct. af værditilvæksten. Man kan derfor næppe sige, at renteudgifterne har været et udslagsgivende omkost-

ningselement. Det er selvfølgelig en gennemsnitsbetragtning. Det er langtfra alle virksomheder, der både har renteindtægter og -udgifter, og der findes desværre ikke få danske virksomheder, for hvilke renteudgifterne er en tung byrde. Det er imidlertid et spørgsmål, om industrien som helhed kan siges at være særlig tynget af det danske renteniveau.

Til belysning heraf har vi i industriministeriet nærmere undersøgt sammensætningen af industriens kapitaltilførsel. For 1977 og 1978 i gennemsnit beløb industriens bruttoopsparing i form af afskrivninger og henlæggelser sig til ca. 6 mia kr. Fra det danske kapitalmarked tilførtes industrien 0,8 mia kr. fra obligationsmarkedet og ca. 0,3 mia kr. fra aktiemarkedet, medens en lille stigning i pengeinstitutternes udlån til industrien i 1978 var opvejet af en tilsvarende nedgang i udlånene i 1977. Så fik industrien tilført ca. 1,4 mia kr. årligt i 1977-78 som lån til nedsat rente i form af K-lån, egnsudviklingslån og eksportfinansieringslån m. v., og endelig opnåede industrien lån i udlandet, formidlet af pengeinstitutterne, på 1,7 mia kr. årligt i gennemsnit i de to år. Det vil ses heraf, at kun ca. 10 pct. af industriens samlede kapitaltilførsel på ca. 10 mia kr. årligt - nemlig aktieemissioner og obligationslån - var direkte bestemt af det danske renteniveau. Det er dog et forhold, som må tages i betragtning, når talen er om det danske renteniveaus indflydelse på dansk industris vilkår.

Industriens samlede indtjening - efter renter og afskrivninger - før skat har næsten uforandret beløbet sig til ca. 5 mia kr. årligt i 1976-78, og resultatet i 1979 har antagelig ikke været stort anderledes. I betragtning af prisudviklingen er en sådan stagnation naturligvis betænkelig. Som nævnt er industriproduktionen kun steget 2-3 pct. årligt i disse år. Jeg havde gerne set en mere blomstrende udvikling for industrien i kraft af større stigning i produktion og beskæftigelse. Jeg tror, det er her, den centrale problemstilling ligger. Hvorledes får vi igangsat en industriel ekspansion under de ydre forhold, som bydes os? For et samfund med et velfærdsniveau som det danske er vor industrisektor helt utvivlsomt for lille.

Jeg er ikke så sikker på, at det er realistisk at tro, at dansk industris rentabilitet som helhed kan sættes meget i vejret. Danmarks Statistik har beregnet industriens afkastnings-